

WIADOMOŚCI

RZEMIEŚLNICZE

TYGODNIOWY ORGAN OFICJALNY WOJEWÓDZKICH IZB RZEMIEŚLNICZYCH:
KRAKÓW, LWÓW, STANISŁAWÓW, TARNOPOL.

Za Kom. Wydawniczy: P. Kosobudzki, prezes Krak. Izby Rzem. — Za Kom. Redakcyjny: H. Grudziński, red. nac. i odpow.
Redakcja i Administracja: Kraków, ulica Andrzeja Potockiego L. 18, Krakowska Izba Rzemieślnicza, telefon Nr. 1357.

TREŚĆ: Kredytowy Samorząd Rzemieślniczy — Dowód uzdolnienia rzemieślniczego. — Wzorowy Statut cechowy (c. d.). — Konieczność obniżenia odsetek karnych. — Przemówienie Prezesa Banku Gosp. Krajowego Gen. Góreckiego na Zjeździe Stanu Średniego w Warszawie. — Konsolidacja rzemiosła polskiego. — O zapobieżenie upadłościom. — Unormowanie przepisów dostaw i robót na rzecz Skarbu Państwa. — Zwycięstwo idei. — Dom rzemieślniczy w Poznaniu. — Memorjał intrologatorów. — Potęga organizacji (c. d.). — Zagraniczna tandeta szewska. — Księgozbiór rzemieślniczy. — **Bezpłatny dodatek „Co uchwalił ostatni Zjazd Rzemieślniczy“.**

Bacność Rzemieślnicy!

Zołnierzami wy jesteście w wielkiej
[armji pracy,
Których woła do apelu Polska zmar-
[twychwstała.
Macie stanąć w zwarty szereg, zapa-
[tem jednacy,
Bo już trąbka hasłem „Bacność!“
[głośno się ozwała.
W luźne partje rozbijani, byliście
[parjasem,
Który służył tym co krzyczeń najgło-
[śniej umieli...
Gra zaczęta, Rzemieślnicy staliście
[się asem! —
Tym, którego jak najchętniej w ręce
[wzięłoby chcieli
Wszyscy gracze polityczni i Wami
[wygrywać...
Bacność zatem w jeden szereg! —
[Wy jesteście siłą,
Która sama swoje prawa może już,
[zdobywać!
Czuć moc własną, własną możność —
[to przecie tak miło.
„Na bok targi! precz rozbicie! ocknij-
[cie się przecie!“
Głoszą hasła „Wiadomości Wasze
[Rzemieślnicze“,
Które będą Waszą mocą, gdy tego ze-
[chcecie —
Krwia żywotną z Woli Waszej try-
[śnie ich oblicze.

STEF.

Prenumeratę kwartalną w kwocie zł. 2 za pierwszy kwartał 1928 i groszy 40 za ostatni kwartał 1927 — razem 2.40 zł., prosimy wpłacić na dołączony do poprzedniego numeru czek przy okienkach pocztowych lub wprost pod adresem Administracji.

Wspierajcie Fundusz Prasowy!

Kalendarzyk Tygodniowy

Tydzień 4: od 22 do 28. I. 1928^g

22	Niedziela	Wincentego i Anastazego
23	Poniedz.	Zasiubiny NMP.
24	Wtorek	Tymoteusza
25	Sroda	Nawr. św. Pawła
26	Czwartek	Polikarpa b.
27	Piątek	Jana złotoustego
28	Sobota	Walerego

Kredytowy Samorząd Rzemieślniczy

W sam czas, właśnie w chwili gdy zaczynają się sypać artykuły i broszury przeciw niezbędnemu dla rzemiosła polskiego samorządowi kredytowemu, względnie Kasom rzemieślniczym, odezwał się decydujący głos Prezesa Banku Gosp. Krajowego gen. Romana Góreckiego na Zjeździe Zjednoczenia Stanu Średniego w Warszawie. Na tym Zjeździe w obecności Ministra Spraw Wewnętrznych Sławoj - Składkowskiego, oświadczył gen. Górecki między innymi:

„Jedynym sposobem przyjscia z pomocą w dziedzinie kredytowej rzemiosłu jest kwestja organizacji. Jako najbardziej ku temu podatną formę uważam kredytowe Kasy Rzemieślnicze; takie kasy kredytowe istnieją, lecz skupiają, niestety zbyt mały odsetek ludności“.

To oficjalne wynurzenie oddaje rzemiosłu polskiemu ogromną przysługę właśnie w chwili gdy poza kulisami politycznej gry chodzi o wpływ i siłę zapomocą kredytu, tego najsilniejszego czynnika w życiu ekonomicznem i stanowem. Tak pięknie rozwijające się Rzemieślnicze

Kasy kredytowe są niejednemu „działaczowi“ politycznemu solą w oku, bo wie, że rzemieślnik polski z chwilą wyzwolenia się z niewolnictwa kredytowego, w jakie go spętało, wyzwoli się też z wpływów partyjnych.

Nie tu miejsce polemizować z broszurą Jana Szyszkowskiego p. t. „Na marginesie spraw kredytu dla rękodziela“, który się tak boi rzemieślniczych kas kredytowych i całej ratunek widzi w wszechstanowych spółdzielniach. To jednak trzeba wyraźnie wypowiedzieć, by reprezentant rzemiosła polskiego nie został zbałamucony, że tak sfery rządowe, jak i rzemieślnicze jednogłośnie te kasy popierają i realizują, n. p. ostatnio we Lwowie i Poznaniu.

Na odbytych w tych dniach Zjeździe Prezesów Izby Rzemieślniczych Zachodniej Polski w Bydgoszczy „skonstatował zjazd z zadowoleniem znaczny rozwój kas rzemieślniczych pożyczkowych, które rozwinęły ostatnio nader żywotną działalność, poczem stwierdził, że tylko kredyty, przeprowadzone przez

kasy dojdą do rąk właściwych w sposób najbardziej celowy. Przyjęto jednogłośnie rezolucję, w której Izby domagają się, ze względu na bardzo ważne znaczenie kredytu dla rzemiosła, przechodzącego finansowe przesilenie, by czynniki miarodajne przyspieszyły tę pomoc i skierowały ją do kas rzemieślniczych, które rozprowadzają najracjonalniej i najszybciej ten kredyt pomiędzy rzemiosło i tylko pomiędzy rzemiosło“.

Chyba tylko człowiek złej woli nie zdaje sobie z tego wszystkiego sprawy, lub udaje, że nic nie wie o wymiennie prosperujących Kasach Rzemieślniczych, jak n. p. w Małopolsce, a na tym terenie zwłaszcza w województwie krakowskim. — Czyż nie jest to dowód nadzwyczajnej żywotności, że na tem polu owocnej pracy przetrwano tutaj czasy wojny światowej i tylko dzięki n. p. Krakowskiej Kasie Rzemieślniczej ratował się niejedynemu rzemieślnik w najcięższych chwilach swego życia. Kasa ta, w zarządzie której zasiadają sami rzemieślnicy zdo-

łała zgromadzić przeszło 100.000 zł. funduszu udziałowego, złożonego przez przeszło 500 najpoważniejszych rzemieślników miasta, a w pożyczkach nie ograniczała się jedynie do swego terenu pracy, lecz promieniowała na Wieliczkę, Myślenice, Chrzanów, Limanową i i. Zarazem trzeba zaznaczyć, że oprócz tej Krakowskiej Kasy, świetnie prowadzonej przez p. dyr. Dunikowskiego, działają niegorzej, chociaż w mniejszym zakresie, Powiatowe Kasy w Białej, Żywcu; Wadowicach, Nowym Sączu, Tarnowie, Jasle, Bochni i i., wszędzie ku nadzwyczajnemu zadowoleniu jednostek i całości rzemieślniczej. Te to Kasy rozprowadziły w iście rekordowym czasie cały przeznaczony im kredyt rządowy, Kraków w sumie 200.000 złotych, Powiatowe Kasy w sumie 180.000 zł., oprócz naturalnie rozprowadzania własnych funduszy udziałowych i oszczędnościowych, przekraczających znacznie powyższe sumy.

Wszystko to przytaczamy tylko na dowód tym, którzy chcą wmówić

w rzemieślnika i w społeczeństwo polskie, że nie można się obejść bez ogólnostanowych spółdzielni kredytowych, że Rzemieślnicze Kasy nie mają widoków powodzenia. Twierdzenia takie przeciwstawiają się nie tylko ekonomicznie, ale moralnym i pedagogicznym potrzebom rzemiosła. Iluż to rzemieślników zapozna się dzięki swym Kasom z niezbędnymi dziś wiadomościami bankowymi, a iluż zacznie się interesować dzięki właśnie swym kasom żywotną sprawą oszczędnościową, przestanie być „wrogiem gotówki”, nabierając zaufania do własnych rzetelnych instytucyj finansowych, rządzonych przez niego i przeznaczonych dla niego.

Rzemieślnicze Kasy Kredytowe przetrwały iście ogniową próbę wojny światowej, mają zatem najlepsze widoki przetrwania też chwilowych ataków ze strony egoistycznych polityków finansowych lub partyjnych, zwłaszcza wobec szczerzego poparcia ze strony czynników miarodajnych i przy należytem uświadomieniu swych reprezentantów. **G.**

Dookoła ustawy przemysłowej.

ZARYS NOWEJ USTAWY PRZEMYSŁOWEJ według podręcznika dra Jana Wyroda, instruktora Stowarz. przem. przy Urzędzie wojewódzkim w Krakowie. Składy główne: Kraków, Gebethner i Wolf. — Warszawa: Dom Książki Polskiej. — Do nabycia w Krak. Izbie Rzemieślniczej. Cena zł. 3.90, z przesyłką zł. 4.50.

—0—

DOWÓD UZDOLNIENIA RZEMIEŚLNICZEGO.

W myśl rozporządzenia o prawie przemysłowem, za dowód uzdolnienia zawodowego do samoistnego prowadzenia rzemiosła uważa się świadectwo ukończenia szkoły zawodowej, w połączeniu ze świadectwami 3-letniej praktyki zawodowej w danem rzemiosle.

Otóż obecnie rozporządzenie Min. Przem. i Handlu z 14 grudnia ub. r. wymienia odnośnie szkoły zawodowe. Między innymi wymienione tam są dla ślusarstwa, kowalstwa, kottlarstwa, pilnikarstwa i tokarstwa następujące szkoły: Państw. szkoła przemysłowa im. Staszycy w Krakowie (Wydział mechaniczny), Państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie (Wydział elektro-mechaniczny), Państwowa szkoła przemysłowa w Bielsku (Wydział mechaniczny), oraz Państwowa średnia szkoła technicz-

na kolejowa w Sosnowcu (Wydział mechaniczno-elektryczny).

Dla zawodów: blacharstwa, ciesielstwa, dekarstwa, studniarstwa, zduństwa i murarstwa: Wydział budowlany Państwowej szkoły przemysłowej w Krakowie, Państwowa szkoła budownictwa w Jarosławiu, oraz szkoły mistrzów budowlanych przy państwowych szkołach przemysłowych w Krakowie, Lwowie i Jarosławiu.

Wkońcu dla przemysłu artystycznego i zdobniczego, jak jubilerstwo, introligatorstwo, malarstwo i t. d., szkoły sztuk zdobniczych i przemysłu artystycznego w Krakowie i Lwowie.

Wymienione wyżej szkoły, łącznie z dowodem conajmniej trzyletniego samoistnego prowadzenia danego rzemiosła, dają wymagane przez prawo przemysłowe kwalifikacje do kształcenia terminatorów.

—ośo—

Wzorowy statut cechowy

(Ciąg dalszy).

Członek zalegający z opłatą składki przez przeciąg czasu dwóch miesięcy traci prawo głosowania i wybieralności, dopóki zaległych opłat nie uiszczy, zalegający zaś z uiszczeniem opłat przez czas dłuższy niż 4 miesiące może być wykluczony z cechu na zasadzie uchwały Walnego Zebrania (§§ 11 i 24 L. 11). Członkowie cechu wnoszą oddzielne opła-

ty za korzystanie z urządzeń cechu (szkół, gospód, informacyjnych wykazów pracy itp.), których wysokość określają statuty dodatkowe. Członkowie honorowi nie opłacają wpisowego ani składki członkowskiej.

§ 15.

Jeżeli po śmierci członka cechu wdowa lub zastępca, powołany do dalszego prowadzenia warsztatu... na rachunek wdowy, albo małoletnich spadkobierców, prowadzą samodzielnie warsztat... prawa i obowiązki zmarłego członka cechu przechodzą na powyższe osoby.

Wdowom po członkach cechu przysługuje prawo głosowania do władz cechu.

WŁADZE CECHU.

§ 16.

Sprawami cechu zawiadują:

1. Walne Zebranie;
2. Zarząd;

a z poruczonego zakresu działania (§ 24 L. 7) dla poszczególnych kategorii spraw:

- a) Wydziały (Sekcje);
- b) Mężowie zaufania.

WALNE ZEBRANIE CECHU.

§ 17.

Walne Zebranie cechu składa się z wszystkich pełnoletnich członków cechu, którzy nie utracili prawa głosowania i wybieralności na zasadzie § 12 niniejszego statutu. O ile cech liczy więcej niż 500 członków, wówczas może być na mocy uchwały, powziętej większością $\frac{3}{4}$ głosów przy obecności $\frac{2}{3}$ członków cechu,

biorących udział w Walnem Zebraniu, wprowadzone zwolywanie zebrania delegatów zamiast Walnego Zebrania Delegatów wybiera Walne Zebranie na 2 lata w stosunku jednego delegata na 10 członków cechu, przyczem, o ile liczba członków cechu nie jest podzielna przez 10, to na pozostałą z podziału liczbę członków, o ile ona przenosi 5, wybiera się dalszego delegata.

Zebraniu delegatów nie podlegają sprawy:

1. Dokonywania wyborów do władz cechu;

2. Uchwała odnośnie tworzenia urzędów, objętych paragr. 4 L. 2 i 3 niniejszego statutu;

3. Zmiany statutu i statutów dodatkowych;

4. Uchwały co do rozwiązania cechu.

Sprawy te podlegają kompetencji Walnego Zebrania członków cechu. (Ciąg dalszy nastąpi).

PATENT WAŻNY MIMO ZMIANY LOKALU!

Sąd Najwyższy wydał ważne orzeczenie w sprawie świadectw handlowych i przemysłowych.

Ustawa o podatku przemysłowym przewiduje obowiązek zawiadomienia Urzędu Skarbowego o każdej zmianie miejsca wykonywania przedsiębiorstwa, pod rygorem nieważności wykupionego świadectwa przemysłowego i kary za nielegalne prowadzenie przedsiębiorstwa.

Sąd Najwyższy orzekł, że przeniesienie przedsiębiorstwa z jednego miejsca na drugie, w obrębie tej samej miejscowości, nie może spowodować nieważności wykupionego świadectwa przemysłowego, a co zatem idzie, nie pociąga za sobą wymiaru kary, przewidzianego w ustawie za prowadzenie przedsiębiorstwa bez ważnego świadectwa przemysłowego.

—o—

MASZYNA DO SZYCIA JEST SILNIKIEM.

Maszyna do szycia jest silnikiem mechanicznym. Pod pojęcie fabrykacji rzemieślniczej w rozumieniu ustępu XIX. podpada zarobkowa praca krawiecko - szwalnicza, a pod pojęcie silników mechanicznych — maszyna do szycia. (Wyrok Naiw. Tryb. Admin. w sprawie Pessy Feldmann z dnia 19 września 1927 roku, L. Rej. 1761/26).

—o—

PODATEK PRZEMYSŁOWY OD OBROTU NA RATY. Minist. skarbu rozesało do Izb skarbowych następujący okólnik:

1) Upoważnia się urzędy skarbowe do rozkładania na raty, w granicach bieżącego okresu budżetowego, t. i. do 31 marca 1928 roku, zaległości podatku przemysłowego od obrotu bez ograniczenia kwoty, nie przewyższających jednak w łącznej sumie wraz z dodatkami samorządowymi) 100 proc. rocznego przypisu tegoż podatku za ostatni rok podatkowy.

Wnioski o rozłożenie na raty wymienionego terminu zaległości ponad 100 proc. rocznego przypisu urzędy skarbowe winny przedstawiać do decyzji właściwych izb skarbowych.

2) Upoważnia się Izby Skarbowe do rozkładania na raty w granicach do 1 października 1928 roku zaległości podatku przemysłowego od obrotu wynoszących ponad 100 proc. rocznego przypisu tegoż podatku za ostatni rok podatkowy, jednak nie przewyższających sumy 30.000 złotych.

—o—

KONIECZNOŚĆ OBNIŻENIA ODSETEK KARNYCH.

Dzięki poprawie sytuacji, stopa procentowa stale się u nas obniża. W jednym tylko wypadku i to właśnie tam, gdzie daje się to społeczeństwu najbardziej we znaki, utrzymuje się ta stopa na niezwykle wysokim poziomie. W chwili, gdy Bank Polski pobiera 8 procent rocznie, ustawowa stopa odsetek za zwłokę przy zaległościach podatkowych na wysokości 2 proc. miesięcznie, czyli 24 proc. rocznie jest anachronizmem! Nie można dzisiaj wskazać już mówić o tem, że ludzie wzbraniają się płacić podatki i że tak wysoka stopa odsetkowa konieczna jest do zwyciężenia tej niechęci. Czasy te dawno już wszakże minęły i dziś jeśli kto zalega z podatkami, to z pewnością nie z uporu jakiegoś lub opieszałości, lecz dlatego, że poprostu nie jest w stanie zaległości tych spłacić!

W tych warunkach tak wysoka kara za zwłokę traci zupełnie swe uzasadnienie i wszelki sens. Czas zatem najwyższy, aby rząd obniżył odsetki za zwłokę do 1 proc. miesięcznie, a odsetki ulgowe (przy rozłożeniu na raty lub odroczeniu) na 1/2% miesięcznie.

(Przeł. Kupiecki 15. VI 27).

—o—

Świadczenia socjalne.

20% ZAROBKÓW POCHLANIAJĄ ŚWIADCZENIA SOCJALNE!

Istniejący w Warszawie Instytut Gospodarstwa Społecznego dokonał obliczenia skal zarobkowych poszczególnych zawodów. Obliczenia te wykazują, że świadczenia socjalne, ponoszone przez rzemieślników, jako to: składki Kasy Chorych, opłaty na rzecz Funduszu Bezrobocia i t. d. stanowią prawie 20 procent otrzymywanych zarobków.

Rzemieślnicy więc są w stosunku do innych pracowników najwięcej obciążeni świadczeniami socjalnymi.

Stan taki długo już trwać nie może i musi ulec radykalnej rewizji. Pod tym względem więc przyszłe Izby Rzemieślnicze będą miały pole do popisu i usuną zapewne te krzywdzące stan rzemieślniczy anomalje, o ile zasiada w nich ludzie, inteligentni, chętni do pracy, którym rozwój rzemiosła polskiego leży na sercu.

—o—

Z RADY OPIEKI SPOŁECZNEJ.

Dnia 20 b. m. w Ministerjum pracy i opieki społecznej odbyła się czwarta sesja rady opieki społecznej. —

Sprawy podatkowe.

PODATKI, KTÓRE SĄ PŁATNE W STYCZNIU. Ministerstwo skarbu przypomina płatnikom, że w miesiącu styczniu b. r. przypadają do zapłaty następujące podatki bezpośrednie: 1) do 15 stycznia b. r. włącznie wpłata państwowego podatku przemysłowego od obrotu osiągniętego w miesiącu grudniu 1927 roku przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przemysłowe I—V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze;

2) do 15 stycznia b. r. włącznie — wpłata zaliczki na poczet państwowego podatku od obrotu za IV kwartał 1927 roku w wysokości jednej piątej kwoty podatku od obrotu, wymierzonego za 1926 r. przez przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe nie prowadzące prawidłowych ksiąg handlowych, oraz przez zajęcia przemysłowe;

3) wpłata podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę w ciągu 7-miu dni po dokonaniu potrącenia;

4) do 15 stycznia b. r. włącznie — wpłata II-ej połowy raty, wyznaczonej na poczet zaległości podatku majątkowego w wysokości 0.8 proc. wartości majątku;

Nadto w styczniu płatne są te podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w tym miesiącu, tudzież kwoty podatków odroczonej i rozłożonych na raty z terminem płatności w tymże miesiącu.

—o—

Obradom przewodniczył w zastępstwie p. ministra dr Stanisława Jurkiewicza, dyrektor departamentu opieki społecznej, p. Szubartowicz. Rozważano projekty rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej: 1) o zaopatrzeniu osób poszkodowanych na zdrowiu wskutek wydarzeń wojennych bez związku przyczynowego ze służbą wojskową, oraz w sprawie zaopatrzenia pozostałych petych osobach; 2) o ulgach podatkowych dla domów robotniczych; 3) o rozgraniczaniu obowiązków opiekuńczych związków komunalnych, oraz 4) o opiekunach społecznych i o komisjach opieki społecznej. Projekty powyższych rozporządzeń rada przyjęła w brzmieniu, proponowanym przez ministerjum z uwzględnieniem poprawek i uzupełnień, wniesionych przez przedstawicieli zainteresowanych ministerjów i członków rady. Poza tem rada wybrała specjalną komisję, złożoną z przedstawicieli zainteresowanych ministerjów i członków rady, oraz powołała specjalną komisję, złożoną z przedstawicieli miast Warszawy, Poznania i Katowic, która rozważy wspólnie z rzeczoznawcami projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ogródkach działkowych. W związku z posiedzeniem Rady Opieki Społecznej odbyło się posiedzenie prezydium polskiego komitetu walki z handlem kobietami i dziećmi, na którym omówiono projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu nierządu i o opiece nad jego ofiarami.

—o—o—

Kredyt a rzemiosło.

KREDYTY DLA CEGIELNI.

W związku ze wzmagającym się ruchem budowlanym i celem umożliwienia cegielniom produkcji cegieł w znaczniejszej ilości — Bank Gospodarstwa Krajowego zamierza udzielić kredytu obrotowego cegielniom, tak mechanicznej, jak i zwyczajnej produkcji cegieł.

Kredyt będzie udzielany w centrali i wszystkich oddziałach Banku.

Podania o kredyt przyjmują oddziały, każdy w swoim rejonie i centrala w Warszawie.

Stopa procentowa ustalona została na 9 proc. w stosunku rocznym.

Poza kredytem obrotowym będzie Bank Gospodarstwa Krajowego udzielał w szczupłym zakresie kredytów na doinwestowanie koniecznych urządzeń, przez które zdolność produkcyjna przedsiębiorstwa zostanie wydatnie powiększona. Oprocentowanie takie jak przy kredycie obrotowym.

Zebrania i zjazdy

PRZEMÓWIENIE PREZ. BANKU GOSP. KR. GEN. BR. GÓRECKIEGO na zjeździe stanu średniego w Warszawie.

Panie Ministrze! Szanowni Panowie! Gdym objął kierownictwo instytucji, na czele której obecnie stoję, doszedłem do wniosku, że należy zmienić kierunek zasadniczy polityki kredytowej tej instytucji, że bank państwowy jako taki powinien w pierwszej linii zasilac społeczne potrzeby kraju, a nie potrzeby indywidualne i prywatne. Dla tego też korzystam z każdej sposobności, gdzie mam możność zetknięcia się z przedstawicielami tychże potrzeb społecznych, by poznać te potrzeby i gdy przed kilkoma miesiącami odbywał się w Poznaniu ogólny zjazd Związku Miast, pojechałem tam, by nawiązać kontakt bezpośredni, wysłuchać referatów, poznać potrzeby i w krótkich zarysach przedstawić co Bank Gospodarstwa Krajowego będzie mógł zrobić, żeby miastom pomóc.

Z równą skwapliwością skorzystałem z dzisiejszego zaproszenia i przyszedłem nie żeby wygłosić kilka konwencjonalnych słów powitania, ale, żeby nawiązać kontakt, poznać potrzeby i w krótkich zarysach powiedzieć Panom jak sobie wyobrażam działalność Banku Gospodarstwa Krajowego w dziedzinie, która Panów dotyczy. Mam tu na myśli kwestję rzemiosła polskiego. Uważam, że tylko w ten sposób, bezpośredniem zetknięciem uda się osiągnąć najlepsze rezultaty. Sprawa zasilania kredytem rzemieślników polskich jest od dłuższego czasu przedmiotem studiów Banku. Trzeba sobie uprzytomnić wielką doniosłość rzemiosła polskiego. Pan Minister Składkowski przedstawił z rzutu historii rolę stanu średniego w Polsce i konsekwencje, jakie wynikły z tego, że tego stanu w Polsce nie było. Studjując to zagadnienie doszliśmy do wniosku, że jeżeli chodzi o cyfry czy z punktu widzenia materiału ludzkiego, czy kapitału, jakie rzemiosło reprezentuje, są to rzeczy niezmiernie doniosłe. Chodzi z górą o trzysta kilkadziesiąt tysięcy warsztatów, o osiemset kilka tysięcy rzemieślników. Jeżeli chodzi o udział w dochodzie ogólnym, produkcja rzemieślnicza stanowi 12%, na ośm miliardów dochodu ogólnego, około 1 miliard. Jeżeli się te cyfry ma przedstawić, trzeba sobie zdać sprawę, poza reminiscencjami historycznymi, zupełnie realnie biorąc stosunki pod uwagę, że doniosłość roli, jaką rzemiosło i stan średni mają w Polsce do odegrania, jest

olbrzymia. Studjując to zagadnienie, stwierdziłem dalej dużą dysproporcję pomiędzy tą doniosłością, o której wspomniałem, a pomiędzy udziałem, jakim rzemiosła partycypowały w ogólnej państwowej pomocy kredytowej. Cyfry te są minimalne i obracają się w kilku zaledwie milionach, w dziesięciosetnym odsetku ogólnego kredytu.

ciąg dalszy nastąpi

—o—o—

KONSOLIDACJA RZEMIOSŁA POLSKIEGO. Dnia 15 b. m. w sali konferencyjnej „Resursy“ Rzemieślniczej w Łodzi o godzinie 10 rano rozpocznie się zjazd przedstawicieli towarzystw rzemieślniczych z całego województwa łódzkiego, poprzedzony uroczystem nabożeństwem w Katedrze.

Celem tego zjazdu jest konsolidacja rzemiosła polskiego i odpowiednie zorganizowanie się dla skutecznego wywalczenia tych praw i postulatów, które należą się rzemiosłu polskiemu, jako najpoważniejszemu czynnikowi gospodarczemu i państwowemu stanu średniego.

To też na zjazd ten przybędą liczni przedstawiciele władz instytucji, zaś prezes Banku Gospodarstwa Krajowego, generał bar. Roman Górecki przyrzekł albo osobiście wziąć udział, albo też wydelegować w swoim zastępstwie dyrektora Sporysza, który wygłosi referat o obecnej polityce kredytowej rządu.

—o—o—

Sorawy gospodarcze.

O ZAPOBIEŻENIE UPADŁOŚCIOM.

Jak już donosiliśmy, min. sprawiedliwości opracowało projekt dekretu Prez. Rzplitej o zapobieganiu upadłościom. Projekt ten przewiduje że odroczenie wyplat może być udzielone dłużnikowi, posiadającemu dostateczne środki do zaspokojenia wszystkich swoich wierzycieli. Odroczenia udziela sąd, właściwy do ogłoszenia dłużnikowi upadłości. Prezes odnośnego sądu, na wniosek dłużnika po rozpatrzeniu podania o odroczenie wyplat, może zarządzić wstrzymanie wyznaczonej już sprzedaży przez licytację majątku petenta. Odroczenie wyplat udzielone być może najdłużej na 3 miesiące, przy czem termin ten może być przedłużony o dalsze 3 miesiące najwyżej dwukrotnie. W czasie trwania odroczenia wyplat, postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi nie może być wszczynane, a wszczęte ulega wstrzymaniu. Celem uniknięcia upadłości po upływie pierwszych 3 miesięcy po uzyskaniu odroczenia, dłu-

JADWIGA KWIECIŃSKA

Zarobkowe biuro pośrednictwa pracy dla wszelkich zawodów.
KRAKÓW, SZPITALNA 38, I. p. oficyny — TELEFON 1056.

Poleca: Nauczycielki, bony, gospodynie oraz
—: służbę pensjonatową i hotelową. —:

Co uchwalił III. Zjazd Rzemieślniczy?

SPRAWOZDANIE

z III-go Zjazdu Izb Rzemieślniczych Ziem Południowych i Zachodnich Polski, oraz Zrzeszeń Rzemieślniczych Mazowsza i Kresów Wschodnich odbytego w dniach 10 i 11 kwietnia 1927 roku w Krakowie.

Kiedy zrodziła się myśl stworzenia jednolitej dla całego Państwa ustawy przemysłowej, która by uregulowała stosunki stanu rzemieślniczego całej Polski, okazała się równocześnie nieodparta potrzeba uzgodnienia zapatrywań na wspólne sprawy między rzemiosłem dawnych trzech zaborów.

Chęć i zamiar doprowadzenia do uzgodnienia tych zapatrywań zrodziła w następstwie potrzebę odbywania Zjazdów przedstawicieli rzemiosła.

Na gruncie ziem południowych i zachodnich, a zatem i w Małopolsce, Wielkopolsce, na Pomorzu i Górnym Śląsku istniały względnie istnieją oficjalne reprezentacje rzemiosła, powołane do życia na podstawie ustaw przemysłowych dawnych zaborów austriackiego i niemieckiego, a mianowicie: Izby Rzemieślnicze, które też postanowiły po wspólnym porozumieniu urządzić Zjazd Izb Rzemieślniczych w Katowicach 1926.

Jak już wyżej wspomnieliśmy chodziło jednak o uzgodnienie zapatrywań nie tylko między rzemiosłem Małopolski, a rzemiosłem Wielkopolski, Pomorza i Górnego Śląska, ale także i Mazowsza, oraz Kresów wschodnich.

Niestety, na Mazowszu i na Kresach Wschodnich nie było przedstawicielstwa o charakterze specjalnym, płynącym z ustawy powszechnej obowiązującej, a były tylko liczne zrzeszenia oparte na własnych statutach.

Chcąc dać możność wypowiedzenia się i współpracy także stanowi rzemieślniczemu Mazowsza i Kresów Wschodnich zawiązały Izby Rzemieślnicze kontakt z Centralnym Towarzystwem Rzemieślniczym w Warszawie.

Współpraca jednak nie dała spodziewanych rezultatów, albowiem C. T. Rzem. stałe występowało przeciw jednolitemu projektowi ustawy przemysłowej.

Dopiero po wyjaśnieniach przeprowadzonych wewnątrz między sobą, stan rzemieślniczy na gruncie Mazowsza a szczególnie Warszawy podjął realną pracę z Izbami przez Związek Rzemieślników Chrześcjan w Polsce z siedzibą w Warszawie. Związek ten działając na podstawie statutu zatwierdzonego przez M. Spraw Wewn. objął reprezentację stanu rzemieślniczego Mazowsza i Kresów, a stan rzemieślniczy tych Ziem dał wyraz temu wewnętrznemu ustosunkowaniu, domagając się uchwalenia rezolucji na III-cim Zjeździe Izb Rzemieślniczych w Krakowie, że Związek Rzemieślników Chrześcjan w Polsce jest reprezentacją tegoż stanu na Ziemiach Mazowsza i Kresów.

Jak wyżej wspomnieliśmy, celem Zjazdu jest ustalenie i uzgadnianie zagadnień stanu rzemieślniczego.

Stosunki, jakie zaistniały wskutek rozbioru naszego Państwa i obowiązujących najróżnorodniejszych przepisów, pozostałości po zaborcach, wytworzyły specyficzne warunki rozwoju rzemiosła i rozmaite zapatrywania, które nie istniałyby, gdyby nie wyżej podane warunki rozwoju.

Cele zatem Zjazdów mają z natury rzeczy charakter głębokiej wagi i pomny na ważność tych celów, stan

rzemieślniczy dąży jaknajgorliwiej do zatarcia różnic, jakie kiedyś dzieliły nasze ziemie.

W tej też myśli odbył się następny z kolei II-gi Zjazd Izb Rzemieślniczych w Stanisławowie, w dniu 26 września 1926 r., a dalej dzisiejszy Zjazd w Krakowie jako

III-ci Zjazd Izb Rzemieślniczych Ziem południowych i zachodnich Polski, oraz Zrzeszeń Rzemieślniczych Mazowsza i Kresów Wschodnich.

tak, że obejmował on reprezentację stanu rzemieślniczego całej Polski.

Nie od rzeczy będzie wspomnieć, że Zjazdy Izb Rzemieślniczych są to Zjazdy delegatów tychże Izb i Zrzeszeń Rzemieślniczych, tych ziem, które dotąd nie mają oficjalnego przedstawicielstwa z ustawy płynącego, a które to zrzeszenia podjęły zgodną pracę z Izbami, w każdym wypadku nie są to Zjazdy o charakterze ogólnych wieców.

W Zjeździe tym wzięli udział poza delegatami Izb Rzemieślniczych reprezentanci Zrzeszeń rzemieślniczych, oraz także jako goście reprezentanci Władz, Instytucyj naukowych, społecznych i gospodarczych, — w szczególności przybyli i zaszczylicili Zjazd ten swoją obecnością.

Inż. Eugenjusz Kwiatkowski, Minister Przemysłu i Handlu;

Dr. Gustaw Dobrucki, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Ludwik Darowski, Wojewoda Krakowski.

Ks. Adam Sapieha, ks. Arcybiskup krakowski.

Adelman Aleksander, Prezes Kongregacji Kupieckiej. Barański Jerzy, sekretarz Minist. Przem. i Handlu.

Barwicz Karol, Prezes Koleji Państw. w Krakowie.

Biełkowski Karol, Dyrektor Krak. Oddziału P. K. O. Chromiński Edmund, rektor Akademii Górniczej.

Chrzczonowicz Leonidas, Wizytator w Ministerstwie Oświaty.

Czechowski Kazimierz, Naczelnik Wydz. Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.

Czernecki Jan, Nadrada Izby Skarbowej.

Dr. Drochowski Izidor, Dyrektor Krak. Giełdy Pien.

Dr. Dziadosz Władysław, Naczelnik Wydziału Krakowskiego Województwa.

Epstein Tadeusz, Prezydent Krakowskiej Izby Handlowej i Przemysłowej.

Dr. Gajewski Wiktor, Wiceprezes Izby Skarbowej.

Gaertner Władysław, Wicedyrektor Izby Handlowej i Przemysłowej.

Greger Józef, Prezes Izby Skarbowej.

Guttakowski Klemens, Wizytator Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Hauszyl Wacław, Naczelnik Wydziału Ministerstwa Skarbu.

Jarniński M., Dyrektor Departamentu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Jarszyński Zygmunt, Prezes Poczty i Telegrafów.

Ks. Kopa, Dyrektor szkoły rzemieślniczej.

Korolec, Dyrektor.

Kostrzewski Jan, Komendant Miasta Krakowa.
 Kowalski Ignacy, Kierownik państwowej szkoły rzemieśln.-przem. Olkusz.
 Kretschmer Józef, Dyrektor Krak. Oddziału Banku Gosp. Kraj.
 Kruk-Schuster, pułkownik 20 p. p. w Krakowie.
 Kubalski Edward, Naczelnik Wydziału Przemysłowego w Magistracie.
 O. Kuznowicz M. J., Prezes Związku Młodzieży Przemysłowej i Rękodzielniczej.
 Lippe Jarosław, Dyrektor Państwowej Szkoły ślusarsko maszynowej.
 Matusiński Stanisław, naczelnik Wydz. Przem. w Województwie Krakowskim.
 Makowski Edmund, Dyrektor Krak. Banku Polskiego.
 Inż. Mianowski Edward, Kraków.
 Dr. Morawski Aleksander, Wicewojewoda.
 Mąsky Ludwik, Naczelnik Kuratorjum Szkolnego.
 Nakoneczny Hilary, Inspektor Bankowy w Ministerstwie Skarbu.
 Nowak Julian, profesor Uniwersytetu, senator.
 Nowiński Julian, Dyrektor.
 Pelka Stanisław, redaktor „Gazety Rzemieślniczej“.
 Peroś Jan, Wiceprezydent Izby.
 Piotrowski Edmund, Prezes Wzajemnych Ubezpieczeń.
 Pollak Michał, Wizytator Ministerstwa Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.
 Dr. Przyjemski Feliks, Wicekurator w Krakowie.
 Inż. Rogowicz Jan, Warszawa.
 Ronka Eugenjusz, architekt, Kraków.
 Słowicki Aleksander, naczelnik Wydziału Minist. Relig. i Ośw. Publ.
 Słowik Bolesław, inż. Lwów.
 Smereczyński Franciszek, Wizytator Kuratorjum Krakowskiego.
 Inż. Smyczyński, nac. inspekt. Pracy w Krakowie.
 Sobota Adolf, Poseł na Sejm Śląski.
 Strojek, przedstawiciel P. A. T.
 Dr. Styczeń Stanisław, Dyrektor Policji.
 Tatarczuch Stanisław, inż. Dyrektor Instytutu rzem. dla Małopolski.
 Taub Józef, inż.
 Inż. Tor Eugenjusz, Dyrektor Muzeum Techniczno-Przemysłowego, Kraków.
 Dr. Trawiński Karol, Dyrektor Izby Handlowej i Przemysłowej Lwów.
 Tymieniecki, Dyrektor.
 Wolter Władysław, Prezes Sądu Apelac., Kraków.
 Wróblewski Stanisław, generał i Dowódca Okr. Krak.
 Zabęski Artur, redaktor Czasopisma „Nowości Polityczne i Gospod“.
 Zongołowicz Stanisław, Dyrektor szkoły rzemieślniczo-przemysłowej.
 Dalej reprezentanci następujących pism, wychodzących w Krakowie:
 Czasu, Głosu Narodu, Głosu Mieszkańskiego, Ilustrowanego Kuryera Codziennego, Naprzodu, Nowego Dziennika, Nowej Reformy, Piasta, Przeglądu Kupieckiego.
 Stan rzemieślniczy reprezentowany był przez delegatów następujących instytucyj:

IZBY RZEMIEŚLNICZE.

IZBA RZEMIEŚLNICZA BYDGOSZCZ.

Zawitaj Józef — Prezes Izby.
 Zakrzewski Józef — wiceprezes Izby.
 Dudkowski Antoni — Syndyk Izby.
 Pawlak Jan — członek Zarządu Izby.

IZBA RZEMIEŚLNICZA GRUDZIĄDZ.

Grobelny Władysław — Prezes Izby.
 Rost — Wiceprezes Izby.
 Lesiński Feliks — skarbnik Izby.
 Biszoff Franciszek — syndyk Izby.

IZBA RZEMIEŚLNICZA KATOWICE.

Inż. Dobrzycki — komisarz rządowy Izby.
 Gettner Józef — członek Zarządu Izby.

Gamiec Henryk — członek Zarządu Izby.
 Smigiel Jan — członek Zarządu Izby.
 Wons Brunon — członek Zarządu Izby.
 Pakuła Henryk — członek Zarządu Izby.
 Kmiotek Artur — Prezes Cechu Piekarzy.
 Pajda Teofil — Prezes Cechu Rzem. Przem. na Górnym Śląsku.
 Borowski Józef — Prezes „Strzechy“ w Cechu budowniczych na Śląsku i syndyk Związków polskich na Śląsku.

IZBA RZEMIEŚLNICZA KRAKÓW.

Piotr Kosobudzki — Prezes Izby.
 Michał Niedzielski — wiceprezes Izby.
 Aleksander Jankiewicz — wiceprezes Izby.
 Stankiewicz Wojciech — sekretarz.
 Steinberg Joachim — skarbnik Izby.
 Gaertner Eustachy — Dyrektor Izby.
 Batko Ludwik — Radca Izby.
 Józefowicz Antoni — Radca Izby.
 Wymiatalek Ludwik — Radca Izby.
 Zieliński Franciszek — Radca Izby.
 Zakulski Stanisław — Radca Izby.
 Różycki Andrzej — Radca Izby.
 Inż. Król Piotr — Radca Izby.
 Kawa Tomasz — Radca Izby.
 Chodorowicz Józef — Radca Izby.
 Gawiński Michał — Radca Izby.
 Burgiel Kazimierz — Radca Izby.
 Drewniak Antoni — Radca Izby.
 Kmietowicz Antoni — Radca Izby.
 Lenczewski Ferdynand — Radca Izby.
 Moliński Andrzej — Radca Izby.
 Orlecki Karol — Radca Izby.
 Szczeklik Franciszek — Radca Izby.
 Malinka Jan — Radca Izby.
 Kleinberger Abraham — Radca Izby.
 Igliński Wiktor — Radca Izby.

Bem Romuald, Berger Michał, Bigaj Eustachy, Brandys Józef, Briefert Norbert, Budziński Michał, Cyankiewicz Józef, Cypes Dawid, Czechowicz Stanisław, Dalewski Antoni, Dembicer Teodor, Długoszowski Stanisław, Dudziak Kajetan, Dunikowski Jan, Goldstein Julian, Gołębiowski Władysław, Grodzicki Władysław, Goryczko Alfred, Grzywa Piotr, Jarosz Antoni, Jahoda Robert sen., Dr. Jahoda Robert, Igllicki Stefan, Kapera Wojciech, Karliński Franciszek, Karolla Leopold, Korzeniak Michał, Kozłowski Tadeusz, Kruczkowski Łukasz, Kudasiwicz Julian, Kummer Augustyn, Kurkiewicz Jan Kanty, Kusionowicz Marcin, Kuczyński Józef, Krupiński Mieczysław, Litwin Franciszek, Marchewczyk Jan, Maibruch Arnold, Major Józef, Marona Ludwik, Maternowski Julian, Matus Henryk, Mecnarowski Franciszek, Meth Dawid, Meresiński Władysław, Michał Kazimierz, Mirkiewicz Antoni, Mi-szczyński Leon, Mund Herman, Ochmański Jan, Nowak Stanisław, Parafiński Piotr, Perlberger Michał, Peterek Franciszek, Petrow Stanisław, Piasecki Adam, Pieczarka Romuald, Pieniążkowa Ludwika, Pogorzelski Antoni, Dr. Prochowski Jozafat, Rechowicz Stanisław, Rogowicz Jan, Rotowski Jan, Rożnowski Józef, Sadowiński, Sądziel, Siemek Zygmunt, Siwek Andrzej, Stadler Stanisław, Stein Jakób, Inż. Stark Marjan, Stoch Władysław, Szklarski Ludwik, Trębacz Józef, Terakowski, Trojan Antoni, Tokar Jan, Voigt Kazimierz, Waldyn Henryk, Weinryb Daniel, Węgrzyn Karol, Wiadrowski Leon, Witaliński Witold, Wołowski Józef, Wójcicki Adam, Zakulski Stanisław, Zyla Albin.

IZBA RZEMIEŚLNICZA LWÓW.

Pammer Gustaw — Prezes Izby.
 Spinetter Franciszek — Dyrektor Kasy Rzemieśln.
 Litwin Karol — członek Zarządu Izby.
 Pretorjusz Teodor — członek Zarządu Izby.
 Schlecheter Jakób — członek Zarządu Izby.
 Murzyński Władysław — Cechmistrz Murarzy.

PINOMETHYL lusuwa natychmiast KATAR!

Do nabycia
w aptekach

PINOMETHYL chroni od KATARU.

Do nabycia
w aptekach

znik może wystąpić o zawarcie z wierzycielami układu, mocą którego spłata wierzytelności następowałaby ratami. Zmniejszenie sumy długu, równomiernie dla wszystkich wierzycieli, dopuszczalne jest o 25 proc., a w wyjątkowych wypadkach o 50 proc., jeśli za takim układem wypowie się conajmniej $\frac{9}{10}$ ogółu wierzycieli.

—o—o—

ZMIANA DEKRETU O REJESTRZE HANDLOWYM. W „Monitorze” ogłoszono rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o zmianie dekretu o rejestrze handlowym. Artykuł 2 p. 5 dekretu z dnia 7 lutego 1919 roku o rejestrze handlowym otrzymuje obecnie brzmienie następujące:

„Udzielenie, przedłużenie i ustanie odroczenia wypłat, oraz imiona, nazwiska i adresy nadzorczy lub nadzorców sądowych, a jeżeli na czas odroczenia wypłat powierzono wykonywanie poszczególnych czynności, związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa dłużnikowi lub osobie trzeciej — to j imiona, nazwiska i adresy tych osób, oraz zakres ich uprawnień”.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego poruczone zostało ministrowi sprawiedliwości i wchodzi ono w życie 14-go dnia po dniu ogłoszenia.

—o—o—

TERMIN WAŻNOŚCI DAWNYCH CZEKÓW P. K. O. UPLÝWA DNIA 28 LUTEGO. Termin ważności dawnych formularzy czeków Pocztovej Kasy Oszczędności, jako też ich ewentualnej wymiany na formularze nowego typu, który upływa w dniu 31 b. m., został przedłużony do dnia 28 lutego 1928 r. We własnym interesie winni jednak klienci P. K. O. jak najwcześniej zaopatrzyć się w nowe formularze czeków P. K. O., aby uniknąć ewentualnej zwłoki zapotrzebowania w ostatniej chwili przed upływem terminu.

—o—o—

PROJEKT MIEJSKIEJ ASEKURACJI.

Magistrat Warszawski występuje do rady miejskiej z wnioskiem w sprawie powołania zarządu Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych m. st. Warszawy (art. 7, p. 1 oraz art. 9 p. 1) w składzie następującym: na przewodniczącego p. Kaz. Koralewskiego, jako przedstawiciela własności nieruchomości gminy m. st. Warszawy,

podlegających przymusowemu ubezpieczeniu, oraz na członków zarządu: z pośród władz miejskich — p. Antoniego Barykę, z pośród ubezpieczonych właścicieli nieruchomości — pp. Jana Rackmana, Al. Wolfowicza, Walerego Kronenberga, Wacława Rydzikowskiego i Stanisława Seydenbeutla.

—o—o—

Dostawy i eksport.

O UNORMOWANIE DZIEDZINY DO STAW I ROBÓT NA RZECZ SKARBU PAŃSTWA.

Konsolidacja stosunków w Państwie Polskiem wymaga m. i. usunięcia różnic w ustawodawstwie dzielnicowym. Niemalże znaczenie dla życia gosodarczego Polski, mają zamówienia na dostawy i roboty rządowe. W tej dziedzinie mamy nietylko dzielnicowe przepisy b. państw zaborczych, lecz nadto władze i urzędy polskie wydały cały szereg różnych tymczasowych przepisów, uwzględniając aktualne potrzeby Państwa i stosując się do zmienionych warunków gospodarczych kraju.

Nie brakło dotychczas projektów zastąpienia różnych przepisów dziedzinę tę regulujących. Tak n. p. już w roku 1920 Prokuratorja Generalna opracowała projekt przepisów o oddawaniu przedsiębiorcom zamówień, a z początkiem roku 1926 M-stwo Przemysłu i Handlu zredagowało i rozesłało do instytucyj samorządu gospodarczego projekt ustawy o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa. Jak dotychczas, wszystkie te projekty nie zostały zrealizowane.

Mając na uwadze szkodliwość takiego stanu rzeczy, w tych dniach Izba Przem.-Handlowa w Poznaniu zwróciła się do M-stwa Przemysłu i Handlu, komunikując mu swe uwagi, podyktowane troską o pogodzenie wymagań Skarbu Państwa ze słusznymi postulatami kół gospodarczych.

—o—o—

TOWARY REGLAMENTOWANE.

Centralna Komisja Przywózowa przypomina iż importerzy, ubiegający się o pozwolenie przywozu towarów reglamentowanych winni z początkiem roku kalendarzowego nadsyłać odpisy wykupionych świadectw przemysłowych na rok bieżący. Odpisy wspomniane, jak wiadomo, musiały być dotychczas poświadczane wyłącznie rejentalnie. Dzięki staraniom uzyskano zezwolenie, iż odpisy

świadectw mogą być uwierzytelnione również i przez Organizację.

Należy zatem spieszenie nadsyłać odpisy świadectw przemysłowych celem uwierzytelnienia, gdyż w przeciwnym razie Wydział H. Z. nie będzie honorować wniosków o wydanie pozwoleń przywozu.

Uwierzytelnione przez organizację odpisy należy następnie przesłać do Centralnej Komisji Przywózowej.

—o—o—

MOŻLIWOŚCI WYWOZU WIEPRZOWINY DO FRANCJI.

Obserwacje zjawisk gospodarczych, we Francji wskazują na to, że kraj ten w najbliższym czasie może się stać dużym rynkiem zbytu dla mięsa wieprzowego. Przywóz tego artykułu do Francji w ciągu ostatnich trzech lat przedstawiał się, jak następuje: w 1925 r. — 70.190 kwintali, w 1926 — 68.773 kw., w 1927 — 382.555 kw. Liczyby te świadczą również o znacznym wzroście konsumcji. Można więc przypuszczać, że po usunięciu dotychczasowych trudności komunikacyjnych, Polska będzie mogła wejść w stałe stosunki z dogodnym pod względem finansowym francuskim rynkiem przy eksporcie powyższego artykułu. Perspektywa ta jest o tyle bliska, że wskazane byłoby ze strony sfer interesowanych poczynienie pewnych przygotowań. Szczególnie pożądane jest rozszerzenie, lub dostosowanie istniejących rzeźni miejskich komunalnych do produkcji mięsa eksportowego.

—o—o—

Z naszych Izb.

STANISŁAWÓW.

ZWYCIĘSTWO IDEI.

W ubiegłym roku przed Zjazdem Delegatów Izb Rzemieślniczych, który się odbył w Warszawie, zaryzykowałem przedstawić na poprzednio zwołanych zebraniach rzemieślników w Kołomyży i Stanisławowie, mój pogląd, idący w kierunku poruszenia myśli uniezależnienia rzemiosła w Polsce od wpływów partyjnych które żerując na wielkim organizmie rzemieślniczym, nic mu w zamian nie dawały. Zastanowiłem się głęboko nad słowami wypowiedzianymi przez Marszałka Piłsudskiego, który podkreślił konieczność wprowadzenia do Sejmu i Senatu ludzi, którzy myśleliby więcej o zagadnieniach gospodarczych, niż scieraniu

się sił na walkach partyjnych i to mię spowodowało do wystąpienia w naszych organizacjach za tezę Marszałka Piłsudskiego. Zdawałem sobie bowiem sprawę z faktu, że organizacje rzemieślnicze oparte na Izbach Rzemieślniczych odpowiadają chwili. Uzyskawszy aprobatę obydwóch zebrań, zredagowałem memoriał do wszystkich Izb Rzemieślniczych, by je przygotować na Zjazd w Warszawie, gdzie mieliśmy się bliżej nad tą sprawą wypowiedzieć. Ze względów na przeważające wpływy partyjne organizatorów Zjazdu, sprawa nie weszła na porządek dzienny i skończyło się na zebraniu delegatów Izb Rzemieślniczych w osobnym lokalu, gdzie przedstawivszy ważność propagowanej przezemnie myśli, spotkałem się z przychylnością delegatów.

Zapoczątkowaną w ten sposób akcję prowadziłem uparcie dalej, ponawiając ją na Zjeździe Prezesów Izb Rzemieślniczych, odbytym we wrześniu ub. r. w Stanisławowie. W trzykrotnie uzasadnianym wniosku spowodowałem uchwałę Zjazdu w tym kierunku, że Zjazd uchwała domagać się w przyszłym Sejmie zastępstwa dla Izb Rzemieślniczych, jako organizacji gospodarczych.

Tu myśl moja osiągnęła pewien realny sukces nie osiągnęła jednak tego, czego się spodziewać należało, nie poszła w masy rzemieślnicze.

Z wytrwałością jednak i nadzieją skorzystałem z powierzenia mi przez naszą Izbę referatu na Zjazd Izb Rzemieślniczych w Krakowie i tu z przyjemnością doczekałem się uchwały, która w sposób jasny podkreśla konieczność domagania się u Rządu

zastępstwa rzemiosła w ciałach ustawodawczych.

Wreszcie jestem zupełnie zadowolony. Artykuły w Nr 2 z 25 grudnia 1927 i w Nr 1, z 1 stycznia b.r. „Wiadomości Rzemieślniczych” postawiły sprawę całkiem jasno. **Rzemiosło Województwa Krakowskiego na Sejmiku z 18 grudnia 1927, uchwaliło stanąć do wyborów sejmowych z własną listą jako ugrupowanie gospodarczo zawodowe, oparte o Izby Rzemieślnicze. Sejmik wyraził przekonanie, że z każdego Województwa powinien wejść do Sejmu przynajmniej jeden rzemieślnik.**

Gra się zaczęła. Otrzymałem pełną satysfakcję za zamiar utracenia mego wniosku na Zjeździe Prezesów Izb w Stanisławowie.

Ponieważ sprawa posiada doniosłe znaczenie na ukształtowanie się przyszłego Sejmu po myśli Marszałka Piłsudskiego i gdy rzemiosło nasze widzi los swój związany ściśle z poczynaniami Rządu na polu polityki gospodarczej i od tej polityki spodziewa się dźwignięcia z upadku naszego rzemiosła, jako gałęzi gospodarczej, wobec jasno zadeklarowanego stanowiska przez organizacje rzemieślnicze, spodziewać się należy dalszej w tym kierunku akcji, której los spoczywa w rękach Rządu.

Rzeczą Izb Rzemieślniczych jest najusilniejsze rozbudzenie tego ruchu i poprowadzenie do wskazanego celu. **M. Domiszewski,**

wicepr. Izby stanisławowskiej.

—o—o—

GOTOWE STATUTY DO NABYCIA W IZBIE RZEMIEŚLNICZEJ, KRAKÓW, UL. POTOCKIEGO 18.

„Co uchwalił ostatni Zjazd Rzemieślniczy”

BEZPŁATNY STAŁY DODATEK „Wiadomości Rzemieślniczych”.

Z numerem dzisiejszym rozpoczynamy przedruk dokładnego sprawozdania z III Zjazdu Izb Rzemieślniczych całej Polski w Krakowie w dniu 10 kwietnia 1927 roku.

Do każdego numeru dołączymy dwie stronicie paginowane według kolejności, które zbierane dadzą broszurową całość o niezmiernie ważnej treści dla każdego rzemieślnika polskiego.

Dodatkiem tym powiększamy nasze pismo z 8 stronic na 10 stronic druku.

—o—o—

Kronika.

BACZNOŚĆ RZEMIEŚLNICZY! Nie przeoczyć karty głosowania do sądu polubownego Zakł. Ubezpieczeń we Lwowie, które należy składać, ale bez wstawienia nazwiska, do Izby Rzemieślniczej, Kraków, Potockiego 18.

—o—o—

WIGILJA NA GŁÓWNEJ STRAŻNICY WOJSKOWEJ. Staraniem garnizonowego Komitetu Opieki nad Żołnierzem w Krakowie odbył się w dn. 24 grudnia ub. r. tradycyjny opłatek na warcie głównej. Do stołu wigilijnego oprócz szeregowych, pełniących w dniu tym służbę zasiedli p. Dudekowa, jako prezesowa sekcji gospodarczej pp. Potockie, oraz p.

FEJLETON.

HENRYK GRUDZIŃSKI.

Potęga organizacji

i jej współczesna amerykanizacja.

VI.

(Ciąg dalszy).

Nareszcie powstała z czwartej inicjatywy Taylora cała dziedziina czysto techniczna, wysilająca się na konstruowanie coraz to subtelniejszych maszyn, usuwających jak najdalej potrzebę używania ręki ludzkiej. co w następstwie swoim rozwinęło w niebywały sposób wynalazczość amerykańską.

W jakkolwiek dziedzinę pracy amerykańskiej zaglądnijemy, wszędzie znajdziemy mniej lub więcej rozwinięte szczegóły owych czterech zasadniczych wytycznych systemu Taylorowskiego, t. j. rozrost maszynierii dla oszczędzenia rąk ludzkich, dro-

biazgowo obmyślony i ustalony sposób wyrobu, psychologiczne zachęcenie i wynagrodzenie robotnika i egzaminacyjny dobór, względnie wyszkolenie pracownika.

Okazało się jednak, że w całej teorii Taylora, w jego systemie drukiem utrwalonym na papierze, czegoś brak, czego on wypowiedzieć nie umiał, ale w praktyce dał, coś co instynktownie od niego genjusz amerykański przejął i użytkował i bez czego organizacja amerykańska nie byłaby wyrosła do takiej potęgi, jaką dziś przedstawia. To coś odkrył dopiero Francuz Fayol, sławny teoretyk administracji, która według niego jest niczem innym, jak naukową organizacją pracy, uzupełnioną nieobliczalną „wielkością” przewidywania i rozkazodawstwa.

Przewidywać i rozkazywać nie można się nauczyć; tu już trzeba mieć specjalny dar. Ale ten dar na nic się nie przyda, jeżeli nie jest oparty na

racjonalnych zasadach rozumowo pojętych wymogów pracy organizacyjnej. Na cóż by się przydała cała umiejętność organizacji naukowej gdyby Wilson nie był przewidział konieczności klęski Niemiec; cóżby pomogły Hooverowi wszystkie nieograniczone pełnomocnictwa i naturalne bogactwa kraju gdyby nie umiał kierować. Wtedy dopiero mogła być mowa o organizacji, mającej już pewien z góry oznaczony cel, wtedy dopiero mogła być mowa o koordynacji w sensie Taylorowskiej psychotechniki i mowa o kontroli w sensie jego poradnictwa, względnie doboru zawodowego. W tych pięciu zasadach o przewidywaniu, kierowaniu, organizowaniu, koordynowaniu i kontrolowaniu mieści się cała najnowsza teoria administracyjna, której kongres odbył się niedawno w Paryżu.

Dokończenie nastąpi.

Calderara Bankmann

to najlepsza marka mydeł toaletowych, perfum. Chypre-woda kolońska — Caba mydło kąpielowe — Hygidont pasta do zębów,

inż. Król, p. Czernecki, podpułk. Schloegl, por. Birken, p. Zakrzówiecki z prezydjum Garnizonowego Kom. Op. nad Żołn. Po pięknym przemówieniu ks. kan. Maca, oraz wicerepeza inż. Króla odbyła się wieczerza wigilijna, po której szeregowi zostali obdarzeni podarkami. W podniosłym nastroju spędzone chwile zastąpiły szeregowym z dalekiej rubieży Rzeczypospolitej ich dom rodzinny w tym dniu uroczystym.

—o—

DOM RZEMIEŚLNICZY W POZNANIU.

Zainicjowana przez Izbę Rzemieślniczą poznańską budowa „Domu Rzemieślniczego” będzie iście epokowym dziełem w historii rzemiosła polskiego w ogólności, a wielkopolskiego w szczególności. — Jak bardzo na czasie i jak pożądanym było stworzenie takiego ośrodka życia rzemieślniczego, na to mnóstwo życia mamy przykładów. Przytoczymy choćby tylko jeden, datujący się z nowszych czasów.

Cech damsko - fryzjerski w Poznaniu, urządzając kursy zawodowe, uzyskał na ten cel lokale w szkole powszechnej przy ul. św. Marcina, gdzie wspomniane kursy odbywały się bez przeszkody przez półtora roku. W marcu z. r. Magistrat wypowiedział cechowi zajmowane do tego czasu lokale, motywu jąc wypowiedzenie tem, że w kursach brały udział wspólnie płeć męska i żeńska. Jakkolwiek twierdzenie to nie odpowiadało faktycznemu stanowi rzeczy i mimo kilkakrotnej interwencji u Magistratu, decernat oświadczył, że podtrzyma wypożyczenie. Sprawę tę radny p. Libera poruszył na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej, prosząc, aby cechowemu fryzjerskiemu nie czyniono trudności i pozwolono mu na korzystanie z lokali szkolnych przynajmniej do czasu ukończenia budowy Domu Rzemieślniczego.

—o—

MEMORJAŁ INTROLIGATORÓW.

Przedstawiciele zawodu introligatorskiego złożyli do władz odpowiedzialnych memorjał, w sprawie podniesienia zawodu introligatorskiego.

Memorjał ten poparty przez zjazd Izb Rzemieślniczych wszystkich województw ziemi polskich domaga się przede wszystkim zamknięcia warsztatów introligatorskich w więzieniach, zakładach poprawczych i przy drukarniach.

Warsztaty introligatorskie przy muzeach, szkołach, zakładach humanitarnych i państwowych mają być

ograniczone do rzeczywistej potrzeby z bezwzględnym zakazem zarobkowego wykonywania robót.

Memorjał domaga się następnie rozgraniczenie zawodu drukarskiego i introligatorskiego, oraz nowelizacji funduszy na cele komunalne, aby fundusze były użyte na potrzeby tegoż województwa, następnie wyraża nadzieję, że władze Rzeczypospolitej nie dopuszczą do zniszczenia i upadku swoich obywateli rzemieślników.

(Dop. Red.: W numerze następnym zabierzemy w tej sprawie głos!).

—o—

ZAGRANICZNA TANDETA SZEWSKA!

Ostatnio odbyła się w Warszawie konferencja przedstawicieli Polskiego Związku Przemysłowców Garbarczy, Związku Konfekcyjnego, Centralnego Związku Kupców (sekcja skórzana), Związku Rzemieślników Chrześcijan, Stowarzyszenia Kupców polskich, oraz Koła właścicieli magazynów obuwia przy Stowarzyszeniu Kupców polskich w sprawie ponownej wzmożonej akcji, zainicjowanej przez potężny fabryczny przemysł zagraniczny obuwia w celu zawładnięcia naszym rynkiem zbytu.

Na konferencji tej stwierdzono, że dzięki stabilizacji złotego, cały szereg fabryk zagranicznych zwrócił się za pośrednictwem swych agentów do wszystkich lepszych odbiorców obuwia w kraju, ofiarując obuwie już w złotych a nie w walucie zagranicznej, na warunkach kredytowych znacznie dogodniejszych niż to są w stanie uczynić wytwórcy krajowi. — Wobec tego przewidywać należy, iż w sezonie wiosennym i letnim rynek nasz będzie zarzucony obuwem zagranicznym, co pociągnie za sobą zmniejszenie produkcji krajowej obuwia i, co za tem idzie, skór, a pozatem wpłynie ujemnie na bilans handlowy.

Sytuacja w tych branżach przedstawia się niepomysłnie dzięki jeszcze i temu, że ustalone w swoim czasie w złotych w złocie stawki celne, były stawkami minimalnymi i dziś przy spadku złotego nie chronią już przemysłu krajowego.

Na konferencji obrano stały komitet, który zajmie się zbieraniem materiałów w tej sprawie i opracuje odpowiedni memorjał do władz.

—o—

BIURO LITERACKIE
Red. Henryka
GRUDZIŃSKIEGO - GRALSKIEGO
Kraków, ul. Zyblikiewicza L. 5.
przeprowadza wszelkie prace
literackie

Księgozbiór rzemieślniczy

(Zestawiła Księgarnia D. E. Friedleina w Krakowie)

BIBLIOTEKAZKA RZEMIEŚLNICZA:

Wiadomości o metalach	2.70
Slusarz	2.70
Murarz	2.50
Cieśla	3.—
Malarz (Pokostnik-lakiernik)	2.50
Piekarz	2.50
Szklarz	2.50
Szewc i cholewkarz	3.50
Fryzjer	2.50

Biblioteczka techniczno - naukowa dla wszystkich:

O wyrobie piwa	3.—
Garbarstwo	2.50
Farbiarstwo	3.50
Wyrób mydła	3.50
Bawełna	1.50
Gorzelnictwo	3.—
Sucha destyl. drzewa	3.—
Tytoń	2.70
Wyrób atramentów	2.70
Wyrób pokostów	2.70
Materiały opałowe i wyrób brykietów	2.70
Smary, fabryk. szuwaksu i t. d.	3.—
Zastosowanie twarogu mlecznego (sernika) (kleje, kity, farby i wyroby kazeinowe)	2.70
Podręcznik elektrotechniczny	7.—
Papa	3.—
Cement	3.—
Asfalt	3.—

Wszystkie powyżej przytoczone książki dostarcza KSIĘGARNIA D. E. FRIEDLEINA Kraków, Rynek 17.

—o—

„POWSZECHNA GAZETA FRYZJERSKA”

(Poznań, 15 styczni, 1928). Treść Nru 21. Rok VI.: O męskich fryzurach balowych. — Pudry i ich odcienie. — Fryzura i jej mistrze. — O uszanowanie kobiety w zawodzie fryzjerskim. — Fryzura p. Lacombe. — Toaleta w nowoczesnym salonie fryzjerskim. — Kącik dla uczni. — Z kosmetyki. — Kącik kosmetyczny. — Głosy Czytelników. — Sprawy podatkowe. — Z życia rzemiosła. — Z Izby Rzemieślniczej. — Sprawy organizacyjne. — Od Redakcji — Rzezczy ciekawe.

—o—

„POLSKI KOMINIARZ”

z dnia 15 stycznia (Rok II Nr. 1). Treść Nru: Wdzięczna Ojczyzna. (Cześć i chwała powstańczej braci kominiarskiej! — Uczcijmy weterana-męczennika Jana Małeckiego z Warty! — Czy nie wstyd być spadkobiercą Moskali? — Świetną była kominiarska przeszłość — świetną będzie jej przyszłość). — Co żądali, a co otrzymali kominiarze w nowej ustawie. — Podział Warszawy na rewiry. — Ilu nas jest? (woj. krakowskie). — Humor.

Najlepsze mydło do prania „O R Z E Ł”

PORADNIK REKLAMOWY.

„PRZEGLĄD KRAWIECKI” pisze:

„Krawiectwo posiada dwa wielkie czynniki w rękach swych, których im żaden przeciwnik, choćby najzasobniejszy, z ręki wydrzeć nie zdoła. Są nimi bowiem, po pierwsze:

Osobisty i żywy gust i smak krawca, oraz jakość jego pracy.

Drugim czynnikiem w ręku krawca jest jakość wykonania ubrań. — Ilość reprezentuje bezwzględnie konfekcja, jakość natomiast dobranych materiałów oraz wykonania ubrania mogą być tylko reprezentowane w krawiectwie miarowym. O tem niechże pamięta i krawiectwo polskie.

Pod koniec wyrażamy krawiectwu polskiemu, że rok 1928 musi być rokiem zdobyczy dla krawiectwa miarowego!

Krawiectwo musi samo z siebie wydobyć słowem i przykładem swe zdolności twórcze i w świat je rzucić, by unaocznic ogółowi znaczenie pracy miarowej w przeciwstawieniu do tandety.

—0—0—

WAŻNE DLA P. T. KRAWCÓW!
Sklep Elektrowni Miejskiej, Kraków,
ul. Bracka sprowadził większą ilość
elektrycznych żelazek do prasowania
dla krawców, które odbiorcom prądu
sprzedaje na dogodne raty.

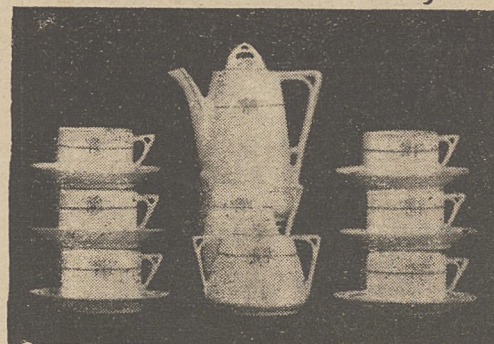
ZAKŁAD ARTYSTYCZNO KAMIENIARSKI
FRANCISZKA ŁUCZYWO
KRAKÓW, ULICA RAKOWIECKA L. 14

wykonuje wszelkie roboty w zakresie
kamieniarstwa wchodzące jako to
kościelne i budowlane z różnych
materiałów rodzimych i sztucznych
po cenach konkurencyjnych.

KAWOWY SERWIS; PORCELANOWY

15 sztuk

zamiast zł 26 tylko zł. 19

najtańszy małopolski skład szkła, porcelany i kryształów

JAKÓB GROSS
KRAKÓW, RYNEK L. 8.
Naprzeciw Kościoła św. Wojciecha.

FABRYKA POWOZÓW I BRYCZEK

ADOLFA DĘBSKIEGO — Kraków-Podgórze, ulica Kalwaryjska L. 34.

Wykonuje wszelkie prace w zakresie ten wchodzące, jakoteż ma na składzie wszelkiego rodzaju pojazdy a także zamienia, podejmuje gruntownych napraw i odsprzedaje części do tychże.

Dla przemysłu Introligatorskiego

wszelkie narzędzia materiały częściowe, drukarskie w najlepszych gatunkach poleca

„GRAFIKA”

Fr. Terakowski i ^{Syn} Józef
Kraków, ulica Gołębia 3.

Zamówienie na prowincję odwrotnie.

Zakład Dentystyczny

ARTURA GOLDMANA

Kraków, Sławkowska 30.

ZAKŁAD MECH. ŚLUSARSKI W. KWIATKOWSKI, Kraków, Lubicz 26, wykonuje wszelkie roboty w zakresie ten wchodzące.

PIECZĄTKI

dla wszystkich instytucji, wykonuje jak najszybciej.

T. H. REIM SP. Z OGR. ODP.

KRAKÓW RYNEK 37 KRAKÓW

POLECAJĄ:

FARBY, POKOSTY, LAKIERY.

Wyroby szczotkarskie. Wyroby gumowe i chirurgiczne. — Przybory sportowe. Rybołówstwo. Leżaki, hamaki stołeczki składane. Perfumy, mydła, Wody kolońskie.

ZAKŁAD INTROLIGATORSKI Piotra GRZYWY
KRAKÓW, RAJSKA 10. TELEFON 4743.

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie introligatorstwa wchodzące. Oprawia mszały, brewiarze, książki do nabożeństwa, oprawy ozdobne książek powieściowych, wykonuje portfele na wexle, pudła na akta, Passepartouts, oprawy nakładów i broszuowanie.

Ceny ogłoszeń: 1/1 strona 200 zł., 1/2 strony 120 zł., 1/3 strony 60 zł. Drobne ogłoszenia 10 gr. za słowo.

Drukarnia Gronusia i Orłowskiego w Krakowie, ul. Stolarska 6.